

Cirkulære om

Opsparing af frihed

2002

Cirkulære om opsparing af frihed

(Til samtlige ministerier mv.)

1. Den 22. december 2000 indgik Finansministeriet og centralorganisationerne en rammeaftale om opsparing af frihed med henblik på at fremme udviklingen af fleksible og effektive statslige arbejdspladser.

Finansministeriet og centralorganisationerne har som led i aftale- og overenskomstfornyelsen aftalt en justering af aftalen. Den reviderede rammeaftale af 14. juni 2002 er optaget som bilag til cirkulæret.

Ændringen i forhold til de hidtil gældende regler består i, at aldersbegrænsningerne i § 3, stk. 3, med hensyn til konvertering af kontante ydelser til frihed og afholdelse af sådan konverteret frihed er ophævet.

Ændringen har virkning fra 1. april 2002.

Konverteret frihed, der er opsparet før den 1. april 2002, afvikles i overensstemmelse med de hidtil gældende regler, medmindre andet aftales lokalt.

2. Rammeaftalen giver mulighed for, at gældende frister for afvikling af optjent frihed i centralt og decentralt aftalte arbejdstids- og tjenestetidsaftaler, (fælles) overenskomster, organisationsaftaler samt ferieaftalen kan fraviges med henblik på en senere, eventuelt samlet, afvikling af friheden.

Herudover er der med rammeaftalen skabt mulighed for, at ansatte kan konvertere ydelser, der er optjent i medfør af natpengeaftalen eller aftalen om tillæg for aften- og natarbejde for ansatte inden for CO II's forhandlingsområde, til frihed, som kan indgå i opsparingsordningen.

3. En udnyttelse af rammeaftalen forudsætter, dels at ledelsen og de respektive organisationer/disses lokale repræsentanter vælger at indgå en lokalaftale, der udstikker rammerne for opsparing på den pågældende institution, dels at der indgås individuelle aftaler, der inden for lokalaftalens rammer regulerer de konkrete opsparingsordninger for de ansatte, der ønsker at benytte ordningen.

Det bør i forbindelse med etableringen af en opsparingsordning fastlægges, om en ansat, der har tilmeldt sig ordningen, automatisk får indsat optjent/konverteret frihed på sin "opsparingskonto", eller om indsættelse på kon-

toen kan ske efter den ansattes eget valg i hvert enkelt tilfælde.

4. De lokale parter kan aftale, at kontante ydelser evt. vil kunne konverteres til frihed i forbindelse med en opsparingsordning, jf. § 3, stk. 3, samt i givet fald, hvilke beregningsregler der skal gælde for en sådan konvertering, jf. § 4, stk. 2.

Der kan tænkes forskellige modeller, men en mulighed kunne være en eller flere standardsatser gældende for samtlige ansatte/grupper af ansatte, f.eks. baseret på gennemsnitsberegninger.

En anden mulighed kunne være en omregning baseret på den enkelte ansattes aktuelle lønforhold, jf. nedenstående eksempel:

En medarbejder aflønnes med en nettotimeløn, der pr. 1.10.2001 udgør	122,88 kr.
Natpengesatsen pr. time pr. 1.10.2001 udgør	18,84 kr.
Natpengesatsen konverteres herefter til	
$60 \text{ min} \times \frac{18,84}{122,88} =$	9,2 min.
der afrundes til nærmeste hele minuttal =	9 min.

5. Opmærksomheden henledes på reglerne om overskydende timer i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 902 af 9. december 1999, jf. tillige Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 594 af 22. juni 2001 om fleksibel efterløn, der henviser til førstnævnte.

Reglerne om overskydende timer indebærer, at retten til arbejdsløshedsdagpenge/efterløn udskydes i indtil 5 uger efter fratrædelsestidspunktet, hvis en fuldtidsforsikret ansat i de seneste 12 uger/3 måneder forud for ledigheden har haft lønnet arbejde i mere end 37 timer pr. uge (for deltidsforsikrede mere end 30 timer pr. uge).

Bestemmelserne kan således få betydning, hvis der i forbindelse med fratræden udbetales kontant godtgørelse efter § 7, stk. 1, på grundlag af opsparet

---

frihed, som hidrører fra over-/merarbejde, timeopsparing, flekstidsordning etc. optjent i perioden 12 uger/3 måneder umiddelbart forud for fratrædelsestidspunktet.

Godtgørelse for over-/merarbejde mv. udført før denne periode samt anden godtgørelse efter § 7, stk. 1, vil derimod ikke efter gældende regler have indflydelse på retten til dagpenge/efterløn i forbindelse med fratræden.

Den ansatte kan ved henvendelse til sin arbejdsløshedskasse få nærmere oplysning om reglerne.

6. Med hensyn til beskatningstidspunktet for løn, der udbetales under afvikling af opsparet/konverteret frihed, samt beskatningstidspunktet for kontant godtgørelse af frihed henvises til § 22 i Skatteministeriets bekendtgørelse om opkrævning af indkomstskat samt kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat for personer mv.

7. Under hensyn til de forskellige regler, der gælder for afvikling og evt. kontant honorering, jf. § 6 og § 7, samt til reglerne om overskydende timer i forbindelse med ledighed skal registreringen af frihed på den individuelle opsparingskonto foretages særskilt for de enkelte frihedskategorier med angivelse af optjeningstidspunkt.

Ved overgang til et nyt ansættelsesforhold kan friheden overføres, såfremt den modtagende ansættelsesmyndighed indvilliger heri, jf. § 7, stk. 2. De konkrete vilkår for overførslen skal i givet fald aftales mellem den ansatte og den modtagende ansættelsesmyndighed.

8. I forbindelse med eventuel etablering af opsparingsordninger på selvejende institutioner mv. henledes opmærksomheden på de særlige økonomiske forhold, der gør sig gældende i forbindelse med sådanne institutioners eventuelle nedlæggelse eller lignende.

9. Cirkulæret har virkning fra den 1. april 2002. Samtidig ophæves cirkulære af 5. januar 2001 om opsparing af frihed (Perst. nr. 001-01).

Finansministeriet
Personalestyrelsen

Den 17. juni 2002

P.M.V.

E.B.

Lisa Engmann

BILAG**Rammeaftale om opsparing af frihed**

§ 1. Denne aftale indgås med henblik på at fortsætte initiativerne på det familie- og seniorpolitiske område og generelt at fremme udviklingen af fleksible og effektive statslige arbejdspladser.

§ 2. Aftalen gælder for tjenestemænd og tjenestemandslignende ansatte samt for ansatte omfattet af overenskomster indgået på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af de underskrivende centralorganisationer eller organisationer, der er tilsluttet disse.

Stk. 2. Undtaget fra aftalen er elever.

§ 3. Der kan lokalt indgås aftale om etablering af en ordning for opsparing af frihed med henblik på senere afvikling.

Stk. 2. Opsparingen kan omfatte frihed, der er optjent i henhold til centralt og decentralt aftalte arbejdstids- og tjenestetidsaftaler, (fælles)overenskomster, organisationsaftaler, ferieaftalen samt omsorgsdage, herunder konverterede omsorgsdage.

Stk. 3. Opsparingen kan tillige omfatte frihed, der tilvejebringes ved konvertering af ydelser optjent i medfør af

- aftale om natpenge mv.
- aftale om tillæg for aften- og natarbejde for ansatte inden for CO II's forhandlingsområde.

§ 4. Lokalaftalen indgås af vedkommende ministerium eller den styrelse/institution, som ministeriet bemyndiger hertil, og den pågældende organisation eller organisationsrepræsentant, som bemyndiges hertil.

Stk. 2. Lokalaftalen skal fastlægge rammerne for de individuelle opsparingsaftaler, jf. § 5, herunder blandt andet:

- den personkreds, der er omfattet af ordningen
- hvilke former for optjent frihed, der kan indgå i opsparingen
- om der er mulighed for at konvertere kontante ydelser til frihed, jf. § 3, stk. 3, herunder i givet fald reglerne for omregning
- evt. maksimering af den samlede opsparing
- evt. maksimering af opsparingsperioden
- evt. varsler for afvikling af frihed
- evt. kontant honorering af de opsparede timer
- vilkår for opsigelse af de individuelle aftaler, jf. § 5, herunder betingelserne for afvikling/udbetaling af den opsparede frihed ved bortfald/opsigelse af den individuelle aftale.

§ 5. Inden for rammerne af den i § 4 nævnte lokalaftale kan der mellem ledelsen og den enkelte ansatte aftales en individuel opsparingsordning. I den individuelle aftale fastsættes de konkrete bestemmelser, herunder blandt andet:

- hvilke former for frihed, der omfattes af opsparingen
- evt. maksimering af den samlede opsparing
- opsparingsperioden
- afviklingstidspunkt og/eller afviklingsbetingelser
- evt. betingelser for udskydelse af aftalt afvikling
- evt. formål med opsparingen.

§ 6. Frihed, der indgår i en opsparingsordning, optjenes og opgøres i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i de respektive aftaler mv.

Stk. 2. Friheden afvikles time for time med den løn og de eventuelle tillæg, der på afholdelsestidspunktet følger af de gældende regler for den pågældende type frihed.

Stk. 3. Kontante ydelser, der konverteres til frihed, jf. § 3, stk. 3, omregnes i overensstemmelse med lokalaftalens bestemmelser herom. Friheden afvikles time for time med nettotimelønnen, dvs. ekskl. særlige ydelser mv. og eget- og arbejdsgiverpensionsbidrag.

§ 7. Hvis der ved den ansattes fratreden henstår opsparret frihed, godtgøres denne kontant på fratredelsestidspunktet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i de respektive aftaler mv. Konverteret frihed godtgøres, jf. § 6,

stk. 3, med nettotimelønnen.

Stk. 2. Friheden kan dog i stedet overføres til det nye ansættelsesforhold, hvis den modtagende ansættelsesmyndighed indvilliger heri. I så fald overføres et beløb svarende til den i stk. 1 beregnede godtgørelse fra den afgivende til den modtagende ansættelsesmyndighed.

§ 8. Lokalaftaler, jf. § 4, kan opsiges til bortfald med et varsel på 3 måneder, medmindre andet er aftalt i lokalaftalen, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 2. Individuelle opsparingsordninger, jf. § 5, bortfalder samtidig med lokalaftalen, medmindre andet er aftalt i lokalaftalen, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Den allerede opsparede frihed afvikles så vidt muligt i overensstemmelse med forudsætningerne i den individuelle aftale, medmindre andet aftales.

§ 9. Denne rammeaftale træder i kraft den 1. april 2002. Samtidig ophæves rammeaftale af 22. december 2000 om opsparing af frihed.

Stk. 2. Rammeaftalen kan opsiges til bortfald med 3 måneders varsel til en 1. april, dog tidligst 1. april 2005. Opsigelse af rammeaftalen indebærer samtidig en opsigelse af de lokale aftaler, medmindre andet er aftalt i lokalaftalen, jf. § 4, stk. 2.

København, den 14. juni 2002

Statsansattes Kartel
Peter Waldorff

Finansministeriet
P.M.V.
E.B.
Lisa Engmann

Statstjenestemændenes
Centralorganisation II
Tommy Agerskov Thomsen

Akademikernes Centralorganisation
Svend M. Christensen

Lærernes Centralorganisation
E.B.
Max Haugaard Nielsen

Overenskomstansattes
Centralorganisation
Finn Busse Jensen

Cirkulære af 17. juni 2002

Perst. nr.011-02

PKAT nr.

J. nr. 02-511-6

Pris kr. 15,00

Henvendelse vedrørende dette cirkulære rettes til

Personalestyrelsen

Frederiksholms Kanal 6

1220 København K

Telefon 3392 4049

Telefax 3391 0069

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til

Schultz Information

Telefon 4363 2300